

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 roku

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy V Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Natalia Grajewska-Pałubicka

Protokolant stażysta Kinga Grey

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2016 roku w Bydgoszczy

na rozprawie sprawy z powództwa małoletnich K. S. i M. S. reprezentowanych przez matkę A. Ł.

przeciwko J. S., W. S.

o zasądzenie renty alimentacyjnej

1. zasądza od pozwanej J. S. PESEL (...) rentę alimentacyjną na rzecz małoletniej K. S. PESEL (...) urodzonej (...) w W. w kwocie 100 zł (sto złotych) miesięcznie i na rzecz małoletniego M. S. PESEL (...) urodzonego (...) w W. w kwocie 100 zł (sto złotych) miesięcznie, to jest łącznie kwotę 200 zł (dwieście złotych) miesięcznie, płatnej z góry do dnia 10-go każdego miesiąca do rąk matki małoletnich powodów A. Ł. PESEL (...) z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat poczynając od dnia 9 lutego 2015 roku;
2. zasądza od pozwanego W. S. PESEL (...) rentę alimentacyjną na rzecz małoletniej K. S. PESEL (...) urodzonej (...) w W. w kwocie 100 zł (sto złotych) miesięcznie i na rzecz małoletniego M. S. PESEL (...) urodzonego (...) w W. w kwocie 100 zł (sto złotych) miesięcznie, to jest łącznie kwotę 200 zł (dwieście złotych) miesięcznie, płatnej z góry do dnia 10-go każdego miesiąca do rąk matki małoletnich powodów A. Ł. PESEL (...) z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat poczynając od dnia 9 lutego 2015 roku;
3. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
4. odstępuje od obciążenia pozwanych kosztami sądowymi;
5. wyrokowi w punkcie 1 i 2 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy w dniu 9 lutego 2015 roku profesjonalny pełnomocnik działający w imieniu małoletnich powodów K. S. i M. S. wniósł o:

- zasądzenie solidarnie od pozwanych J. S. i W. S. na rzecz małoletniej powódki K. S. renty alimentacyjnej w wysokości 400 złotych miesięcznie, płatnych do 10-tego dnia każdego miesiąca do rąk matki powodów A. Ł. wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;
- zasądzenie solidarnie od pozwanych J. S. i W. S. na rzecz małoletniego powoda M. S. renty alimentacyjnej w wysokości 300 złotych miesięcznie, płatnych do 10-tego dnia każdego miesiąca do rąk matki powodów A. Ł. wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

Ponadto wniósł o zabezpieczenie powództwa o alimenty na rzecz małoletniej powódki K. S. poprzez zobowiązanie pozwanych do płacenia solidarnie kwoty 400 złotych miesięcznie oraz na rzecz małoletniego powoda M. S. poprzez zobowiązanie pozwanych do płacenia solidarnie kwoty 300 złotych.

W uzasadnieniu pozwu profesjonalny pełnomocnik w imieniu małoletnich powodów wskazał, że małoletni M. S. i K. S. są wnukami pozwanych oraz, że ojciec powodów nie łoży na utrzymanie córki i syna od 2013 roku, mimo zasądzonych przez Sąd Okręgowy w Krakowie alimentów w łącznej kwocie 700 złotych. Pełnomocnik powodów wskazał również, że egzekucja komornicza okazała się bezskuteczna. Matka małoletnich powodów pobierała zaliczkę na poczet alimentów z Funduszu Alimentacyjnego, jednakże wstąpiła w nowy związek małżeński przez co zwiększył się dochód rodziny, a zaliczka została zawieszona. Obecnie całość kosztów utrzymania powodów obciąża ich matkę A. Ł. (k. 2-4 akt).

Postanowieniem z dnia 16 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia w sprawie (k. 17-19 akt).

W piśmie procesowym z dnia 7 grudnia 2015 roku pełnomocnik powodów sprecyzował żądanie pozwu i wniósł o:

- zasądzenie od pozwanej J. S. na rzecz małoletniej powódki K. S. renty alimentacyjnej w kwocie 200 złotych miesięcznie oraz od pozwanego W. S. na rzecz małoletniej powódki K. S. renty alimentacyjnej w kwocie 200 złotych miesięcznie, płatnych do 10-tego dnia każdego miesiąca, do rąk matki powodów A. Ł. wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

- zasądzenie od pozwanej J. S. na rzecz małoletniego powoda M. S. renty alimentacyjnej w kwocie 150 złotych miesięcznie oraz od pozwanego W. S. na rzecz małoletniego powoda M. S. renty alimentacyjnej w kwocie 150 złotych miesięcznie, płatnych do 10-tego dnia każdego miesiąca, do rąk matki powodów A. Ł. wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat (k. 101 akt).

W odpowiedzi na pozew z dnia 11 marca 2015 roku oraz 20 kwietnia 2016 roku pozwani J. S. i W. S. wnieśli o oddalenie powództwa w całości. Podali, że ich syn S. S., który jest ojcem małoletnich powodów K. S. i M. S., pozostaje na ich utrzymaniu, jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku. Pozwani wskazali, że są osobami starszymi, schorowanymi, otrzymują świadczenia emerytalne, które w dużej części są wydatkowane na zakup lekarstw. Ponadto ponoszą koszty utrzymania mieszkania, żywności, ubioru. Dodatkowo pozwaną J. S. czeka operacja oczu na jaskrę, która obciąży ich gospodarstwo domowe na kwotę 2700 złotych (k. 26-29, 110-111 akt).

Na rozprawie sądowej w dniu 16 listopada 2016 roku pełnomocnik powodów wniósł jak w pozwie wraz z modyfikacją żądania zawartą w piśmie procesowym z dnia 7 grudnia 2015 roku (e-protokół z dnia 16 listopada 2016 roku min. 00:46:19 i nast.).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powódka K. S. urodzona (...) jest córką A. Ł. i S. S., urodziła się w czasie trwania ich małżeństwa.

Powód M. S. urodzony (...) jest synem A. Ł. i S. S., urodził się w czasie trwania ich małżeństwa.

Dowód: odpisy skrócone aktu urodzenia k. 9 i 10 akt, odpis skrócony aktu małżeństwa k. 8 akt

Rodzicami S. S. są J. S. i W. S..

Bezsporne

Między rodzicami małoletnich powodów wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 3 marca 2010 roku został orzeczony rozwód bez orzekania o winie. Władza rodzicielska nad małoletnimi K. S. i M. S. została powierzona A. Ł. (dawniej A. S.). Jednocześnie Sąd ograniczył S. S. władzę rodzicielską do prawa współdecydowania o najważniejszych sprawach związanych z wychowaniem, wyborem szkoły, leczeniem. Ponadto Sąd zobowiązał S. S. do płacenia

alimentów na rzecz małoletniej K. S. w kwocie po 400 złotych miesięcznie oraz na rzecz małoletniego M. S. w kwocie po 300 złotych miesięcznie, to jest łącznie kwotę po 700 złotych miesięcznie, płatnych do 10-tego dnia każdego miesiąca, do rąk matki powodów A. Ł. (dawniej A. S.) wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

Dowód: akta sprawy Sądu Okręgowego w Krakowie o sygn. XI C 1737/09

Ojciec małoletnich powodów S. S. mieszka u swoich rodziców J. S. i W. S. w W.. Od 2013 roku nie łoży na utrzymanie swoich dzieci K. S. i M. S. pomimo zasądzonych przez Sąd Okręgowy w Krakowie alimentów w łącznej kwocie 700 złotych. S. S. nie jest nigdzie zatrudniony. Jest osobą zdrową, ma 42 lata, pozostaje na utrzymaniu pozwanych, szuka pracy. Zbiera złom, czasami przekaże rodzicom kwotę 50 złotych na opłaty. Z małoletnimi powodami kontaktuje się sporadycznie. Ostatni raz widział się z dziećmi w grudniu 2015 roku w mieszkaniu pozwanych.

W okresie od 1 października 2013 roku do 31 lipca 2014 roku matka powodów A. Ł. pobierała świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego dla uprawnionych K. S. w kwocie 400 złotych miesięcznie oraz M. S. w kwocie 300 złotych miesięcznie. Ponownie wyszła za mąż w dniu 5 lipca 2014 roku, w związku z czym zwiększył się dochód rodziny, a zaliczka została wstrzymana. Egzekucja komornicza wszczęta w stosunku do S. S. została uznana za całkowicie bezskuteczną. Obecnie całość kosztów utrzymania małoletnich powodów obciąża ich matkę A. Ł..

Dowód: zaświadczenie komornika sądowego k. 90, zaświadczenie z Urzędu Miasta B. k. 39, zeznania przedstawicielki ustawowej A. Ł. e-protokół z dnia 16 maja 2016 roku min. 00:07:01-00:38:51, zeznania pozwanej J. S. e-protokół z dnia 9 sierpnia 2016 roku Sądu Rejonowego w Wadowicach min. 00:02:40-00:21:01, zeznania pozwanego W. S. e-protokół z dnia 9 sierpnia 2016 roku Sądu Rejonowego w Wadowicach min. 00:21:02-00:37:49

Matka małoletnich powodów A. Ł. ma 40 lat i pracuje w Poradni P.-Pedagogicznej nr 1 w B. na stanowisku sprzątaczkii, uzyskując wynagrodzenie w kwocie 1355,69 złotych netto. Ponadto spłaca pożyczkę zakładową w kwocie 8 000 złotych, zaciągniętą na remont kupionego mieszkania. Po potrąceniu pożyczki matka małoletnich otrzymuje wynagrodzenie do wypłaty w kwocie 1080 złotych. Mąż A. Ł. pracuje jako spawacz ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 2500 złotych.

Miesięczny koszt utrzymania M. S., który ma 14 lat wynosi ok 700 złotych, natomiast K. S., która ma 16 lat - ok 750 złotych. Z kolei koszt utrzymania mieszkania wynosi 693 złotych-czynsz, ok 75 złotych opłata za prąd, Internet 98 złotych, rata kredytu na mieszkanie 1200 złotych miesięcznie.

Małoletni powodowie widzieli się z dziadkami na Święta Bożego Narodzenia 2015 roku w W.. Obok w bloku mieszkają drudzy dziadkowie małoletnich powodów. K. i M. S. otrzymali drobne kieszonkowe od pozwanych w kwocie 20-50 złotych na Ś. w 2015 roku. Ponadto w lipcu 2016 roku pozwany spotkał wnuczkę K. S., która była na spacerze z psem. Obiecała, że zadzwoni do babci, lecz tego nie uczyniła.

Dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach A. Ł. k. 113, zestawienie miesięcznych kosztów utrzymania małoletnich k. 89, zestawienie kosztów Wspólnoty k. 93, zeznania przedstawicielki ustawowej A. Ł. e-protokół z dnia 16 maja 2016 roku min. 00:07:01-00:38:51

Pozwana J. S. ma 64 lata, uzyskuje emeryturę w wysokości 1254,42 złotych. Pozwany W. S. ma 66 lat, w 2015 roku uzyskał dochód w kwocie 23 494,19 złotych, z kolei w 2014 roku wyniósł on 27 645,06 złotych. Pozwany od marca 2016 roku otrzymuje emeryturę w kwocie 2095,43 złotych. Wcześniej przez okres 3 lat, do października 2015 roku pracował jako stróż z miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 1200 złotych. Od jesieni 2015 roku do marca 2016 roku przebywał na świadczeniu chorobowym.

Pozwani płacą 510 złotych miesięcznie tytułem czynszu za mieszkanie, opłata za prąd wynosi 100 złotych miesięcznie, za gaz 67 złotych za 2 miesiące.

Pozwana J. S. posiada kredyt w wysokości 2163,73 złotych zawarty na podstawie umowy z (...) Bank (...) S.A. z dnia 24 października 2014 roku. Ponadto posiada pożyczkę do spłacenia w L. Bank z miesięczną ratą 100-150 złotych. Ma także wzięty kredyt na operację oka w kwocie 2800 złotych. Miesięczna rata wynosi 280 złotych. Pozwana cierpi na astmę oskrzelową, depresję, przyjmuje leki na stałe w kwocie ok 400 złotych miesięcznie (ponad 300 złotych leki na astmę oraz 60 złotych leki na depresję). Powinna mieć kolejną operację na oczy.

W. S. do dnia 31 grudnia 2015 roku posiadał orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Ponadto choruje na nadciśnienie tętnicze, niedoczynność tarczycy, złożoną wadę zastawki aortalnej, chorobę niedokrwienną serca oraz przewlekły nadwardówkowy krwiałek lewej okolicy ciemieniowej. Przyjmuje leki na stałe w kwocie 150 złotych miesięcznie. Pozwany wraz z żoną posiadają mieszkanie własnościowe o pow. 60 metrów kwadratowych – 3 pokoje, kuchnia, łazienka.

Pozwani pomagają finansowo swojej córce, której mąż zmarł. Córka posiada kredyt we frankach szwajcarskich. Pozwani pomagają swojemu drugiemu wnukowi, który ma 18 lat.

Dowód: decyzja ZUS o waloryzacji emerytury J. S. k. 142, decyzja ZUS o przyznaniu emerytury W. S. k. 146, PIT 37 za 2014 i 2015 roku k. 143-145, 147-149, faktura Spółdzielni Mieszkaniowej k. 40, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 79, karta informacyjna ZOZ w S. k. 80-81v, umowa kredytu na zakup towarów/usług k. 46, zaświadczenie lekarskie k. 77, faktury VAT za lekarstwa k.83-87, zeznania pozwanej J. S. e-protokół z dnia 9 sierpnia 2016 roku Sądu Rejonowego w Wadowicach min. 00:02:40-00:21:01, zeznania pozwanego W. S. e-protokół z dnia 9 sierpnia 2016 roku Sądu Rejonowego w Wadowicach min. 00:21:02-00:37:49

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o wyżej cytowane dowody.

Okolicznością bezsporną w sprawie jest fakt, iż pozwani nie utrzymują z powodami i ich matką żadnego regularnego kontaktu od paru lat.

Walog wiarygodności nadano co do zasady zeznaniom matki małoletnich powodów, której zeznania są spójne ze zgromadzonym materiałem dowodowym, logicznie go uzupełniając. W zakresie miesięcznych kosztów utrzymania dzieci uznano, że opierają się one na zasadach doświadczenia życiowego.

Zeznania pozwanych J. S. i W. S., również w ocenie Sądu zasługiwały na uwzględnienie. Pozwani zeznawali na okoliczność ich sytuacji życiowej, bytowej, zdrowotnej, możliwości zarobkowych i majątkowych, kontaktów z wnukami, a także wskazali na swoje zadłużenia. Ich zeznania są jasne, logiczne, szczerze i znajdują potwierdzenie w dokumentach przedłożonych do akt sprawy.

Zgodnie z treścią przepisów art. 128 i 129 krio obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo, przy czym obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem, a jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych - obciąża bliższych stopniem. W przypadku krewnych w tym samym stopniu obowiązek ten obciąża ich w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym.

W myśl przepisu art. 132 krio i art. 133 § 2 krio obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość temu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu pozostającemu w stanie niedostatku, środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. Żądanie małoletniego powoda opiera się właśnie o art. 132 krio.

Ojciec małoletnich powodów S. S. uchyla się od obowiązku alimentacyjnego na rzecz dzieci. Wszczęta w stosunku do niego egzekucja komornicza jest całkowicie bezskuteczna.

Do zapewnienia utrzymania środków na rzecz dziecka zobowiązani są przede wszystkim jego rodzice. W niniejszej sprawie wychowaniem małoletnich powodów zajmuje się matka i to ona wyłącznie czyni osobiste starania na rzecz wychowania córki i syna. Zapewnia im także środki materialne. Ojciec dzieci nie interesuje się ich losem i nie łoży na ich rzecz, jak opisano powyżej.

Zachowanie ojca dzieci oceniać zatem należy w oparciu o przepis art. 132 krio jako jedną z przesłanek powstania obowiązku alimentacyjnego po stronie dziadków na rzecz uprawnionych, bowiem w tym przypadku zobowiązany w bliższej kolejności – ojciec dzieci – pomimo, iż jest zdolny do alimentacji, nie czyni tego, a uzyskanie tych środków jest niemożliwe i połączone z nadmiernymi trudnościami, bowiem S. S. umyślnie uchyla się od ciężącego na nim obowiązku, a egzekucja komornicza pozostaje bezskuteczna.

Wyniki postępowania dowodowego wskazują iż również matka małoletnich powodów, pomimo wykonywanej pracy, nie jest w stanie pokryć w całości kosztów związanych z utrzymaniem i wychowaniem dzieci. Jako matka obciążona jest ona zarówno obowiązkami domowymi, jak i osobistymi staraniami o wychowanie małoletnich powodów. Jej możliwości zarobkowe wynoszą ok. 1355 zł netto miesięcznie. Ustalone możliwości zarobkowe matki powodów nie pozwalają na pokrycie własnych podstawowych potrzeb oraz kosztów utrzymania dzieci w wymaganym zakresie.

Z kolei ojciec małoletnich powodów, pomimo nałożonego na niego obowiązku alimentacyjnego określonego łączną, miesięczną kwotą 700 zł, nie wywiązuje się z tego obowiązku w żaden sposób.

W sytuacji, gdy matka uprawnionych do alimentów nie jest w stanie uczynić zadość swojemu obowiązkowi, zaś uzyskanie od ojca na czas potrzebnych K. S. i M. S. środków utrzymania jest niemożliwe i utrudnione, obowiązek alimentacyjny obciąża dziadków małoletnich i to zarówno ojczystych jak i macierzystych, ale tylko w sytuacji istnienia stanu niedostatku po stronie uprawnionego.

Nie ulega wątpliwości, iż małoletni nie posiadający dochodów i majątku, wobec którego rodzice nie są w stanie lub też nie realizują obowiązku jego utrzymania, pozostaje w niedostatku, gdyż własnymi siłami nie jest w stanie zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb w całości lub też w części.

Wyniki postępowania dowodowego wskazują, iż miesięczne koszty utrzymania małoletnich powodów usprawiedliwione wiekiem, stanem zdrowia, potrzebami intelektualnymi, życiowymi, które aktualnie pokrywa matka dzieci, wynoszą łącznie ok. 1450 zł miesięcznie.

Obciążenie pozwanych zakresem niezaspokojonych potrzeb dzieci nastąpiło zgodnie z przepisem art. 129 § 1 i 2 krio, to jest w częściach odpowiadających możliwościom zarobkowym i majątkowym dziadka i babci.

W ocenie Sądu możliwości zarobkowe pozwanych kształtują się w taki sposób, że możliwe stało się obciążenie ich częścią niezaspokojonych potrzeb powodów. Uzyskują oni stały dochód w postaci emerytury w kwotach 1254,42 złotych (J. S.) oraz 2095,43 złotych (W. S.). Obciążenie pozwanych obowiązkiem alimentacyjnym wobec wnuków, mając na uwadze wysokość ich aktualnych zobowiązań finansowych związanych ze spłatą kredytów (w tym kredytu wziętego z uwagi na konieczność operacji oczu J. S.) oraz ich aktualnych usprawiedliwionych wydatków, może sięgać kwoty po 100 zł miesięcznie od każdego pozwanego na rzecz każdego wnuka, tak aby sami nie popadli w stan niedostatku.

W ocenie Sądu pozwani J. S. oraz W. S. mają możliwości zarobkowe w wysokości umożliwiającej ich partycypację w kosztach utrzymania małoletnich powodów w kwocie po 100 zł miesięcznie od każdego pozwanego na rzecz wnuczki K. S. oraz na rzecz wnuka M. S..

Należy wskazać, iż zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego (wyrok z 20.01.1972 r. III CRN 470/71 niepubl.) górną granicą świadczeń alimentacyjnych są zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro), choćby nawet nie zostały w tych granicach pokryte wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego do alimentacji. W tym

stanie rzeczy na podstawie art. 133, 135 krio orzeczono jak w pkt 1 i 2 formuły sentencji wyroku ustalając wysokość świadczenia alimentacyjnego na kwotę po 100 zł miesięcznie na rzecz każdego wnuka od każdego pozwanego.

Na marginesie należy wskazać, że pozwany zeznał, że nie jest w stanie wraz z żoną łożyć rentę alimentacyjną na rzecz wnuków w łącznej kwocie 700 złotych miesięcznie, ale podał, że wnuki otrzymywały drobne kwoty od dziadków za każdym razem gdy ich w przeszłości odwiedzały. Była to zazwyczaj kwota po 50 złotych dla każdego wnuka. Jednocześnie należy pokreślić, że pozwani pomagają drugiemu wnukowi, pomimo, że nie są do tego zobowiązani sędownie. Gdyby zatem sytuacja finansowa pozwanych była aż tak zła na jaką się powołują, to nie mogliby wspierać finansowo drugiego wnuka i jego matki. Ponadto nie byłiby w stanie utrzymywać swojego 42-letniego syna S. S..

Mając na względzie wysokość ustalonych przez Sąd możliwości zarobkowych pozwanych, ich uzasadnionych wydatków, wieku, a przede wszystkim ich stanu zdrowia i kosztów związanych z zakupem leków, Sąd w pozostałym zakresie żądanie zasądzenia alimentów na rzecz małoletnich powodów oddalił jako zbyt wygórowane (pkt 3 sentencji wyroku).

Rozstrzygając o kosztach Sąd kierował się dyspozycją przepisów art. 102 kpc. Sąd nie obciążył pozwanych kosztami sądowymi w sprawie mając na uwadze ich aktualną sytuację życiową i zdrowotną (pkt 4 sentencji wyroku).

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono zgodnie z art. 333 § 1 pkt 1 kpc (pkt 5 sentencji wyroku).

SSR Natalia Grajewska-Pałubicka